

Зображення України в картографічних творах.

**Елементи карти, картографічні проекції та
види спотворень на географічних картах.**

**Підготувала учителька географії
Краматорської ЗОШ № 20
Руднева І. Г.**

Пригадайте

1. Характерні особливості географічної карти, плану та глобуса

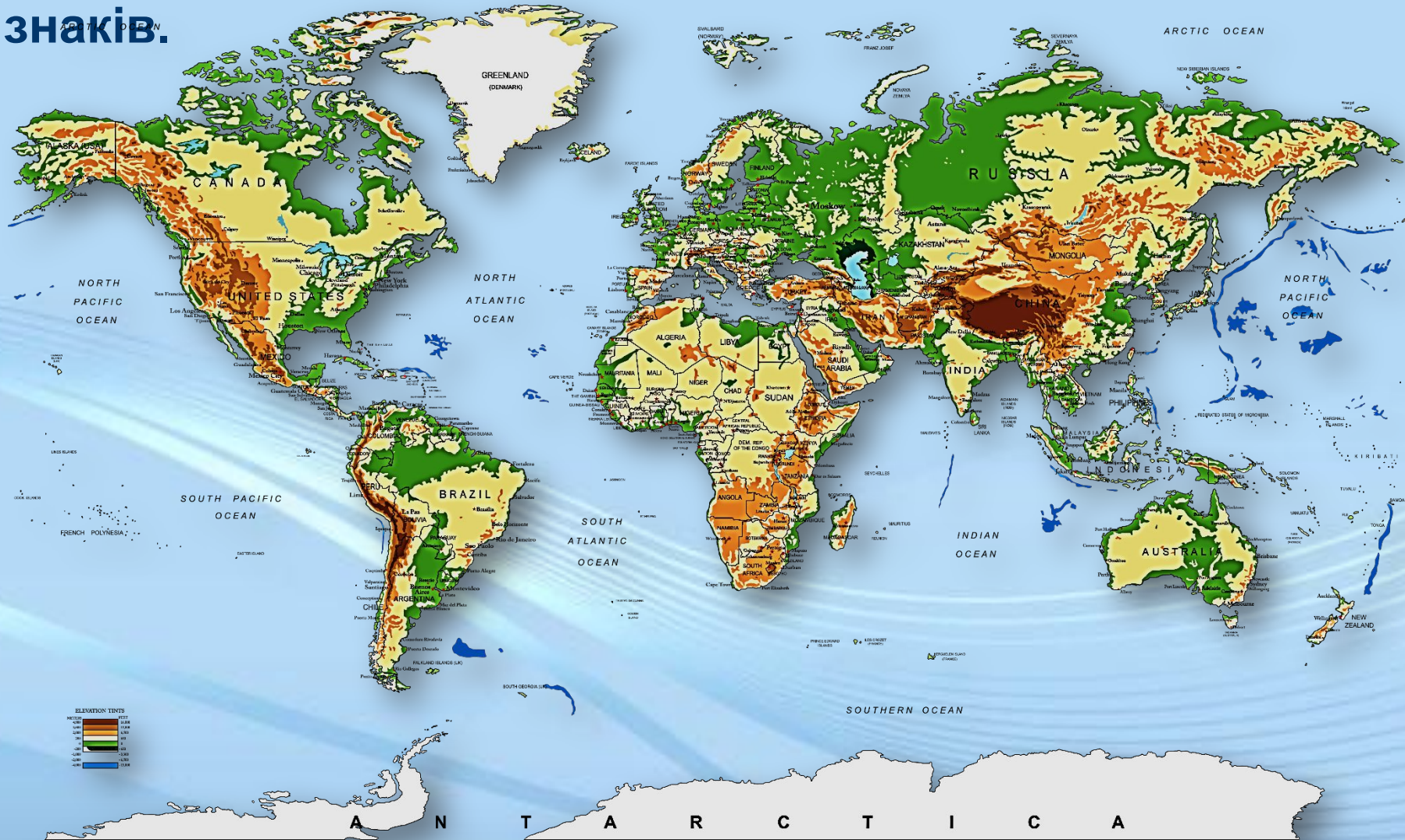
▶ різні масштаби та розміри поверхні, що відображається

2. Чому на картах виникають спотворення?

▶ через кулясту форму Землі (*геоїд*)

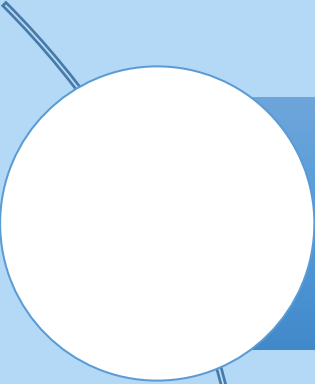
Географічна карта та її властивості

Географічна карта — це зменшене та узагальнене зображення поверхні Землі, побудоване за математичними законами на площині за допомогою умовних знаків.

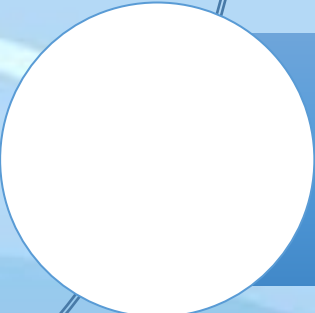
Основні властивості карти:

математичний підхід до побудови — використання масштабу та спеціальних картографічних проєкцій

застосування особливої мови картографічних символів

генералізація — відбір та узагальнення найбільш важливої географічної інформації.

Елементи карти

картографічне
зображення

- сукупність відомостей про природні або соціально-економічні об'єкти та явища, їх розміщення, властивості, зв'язки, розвиток

легенда карти

- система умовних знаків та текстових пояснень

математичні
елементи

- масштаб
- картографічні проєкції
- координатна сітка

Як створюють географічні карти

Картографічні проєкції

– це математично визначені способи зображення земної поверхні на карті.

Види картографічних проєкцій

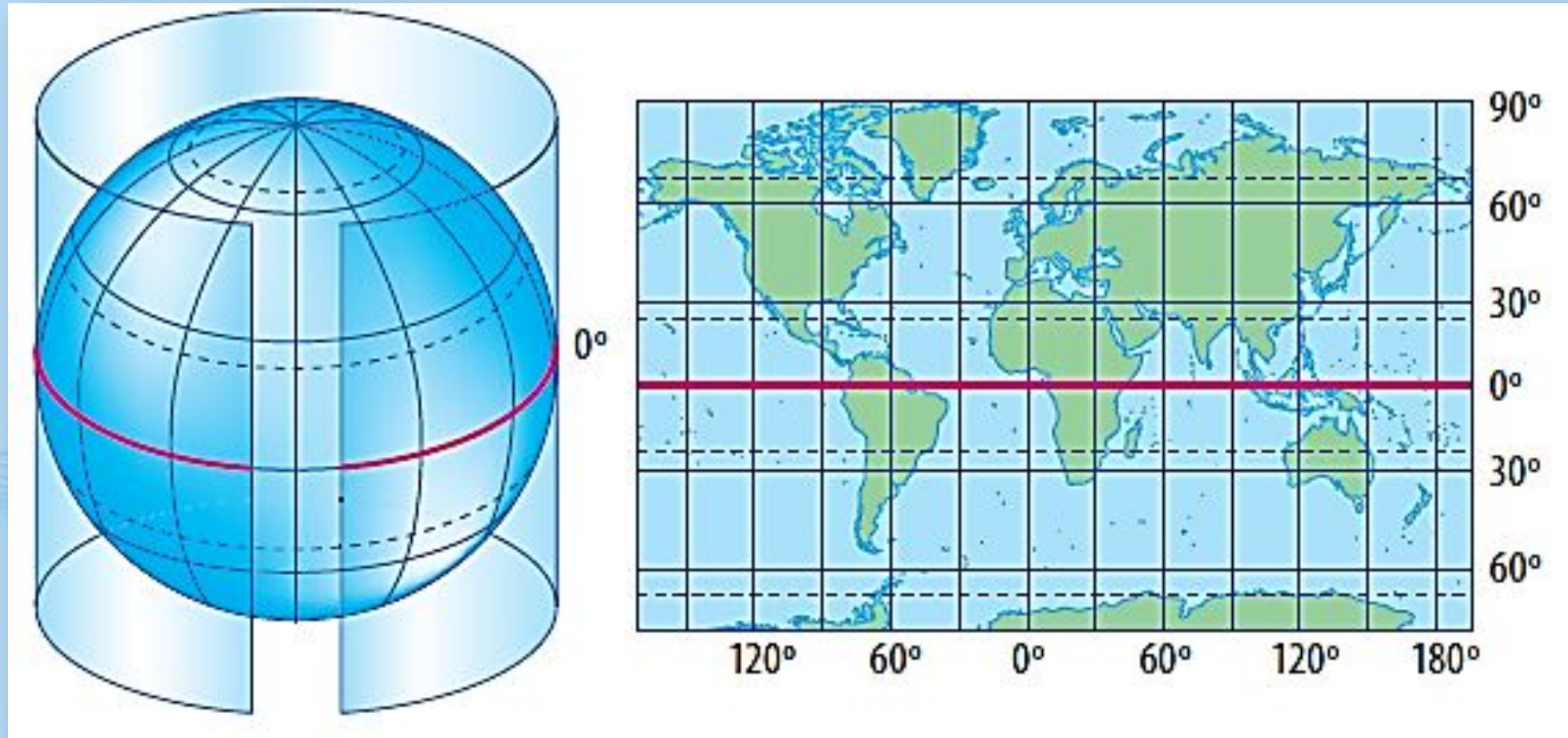
циліндричні проєкції

конічні проєкції

азимутальні проєкції

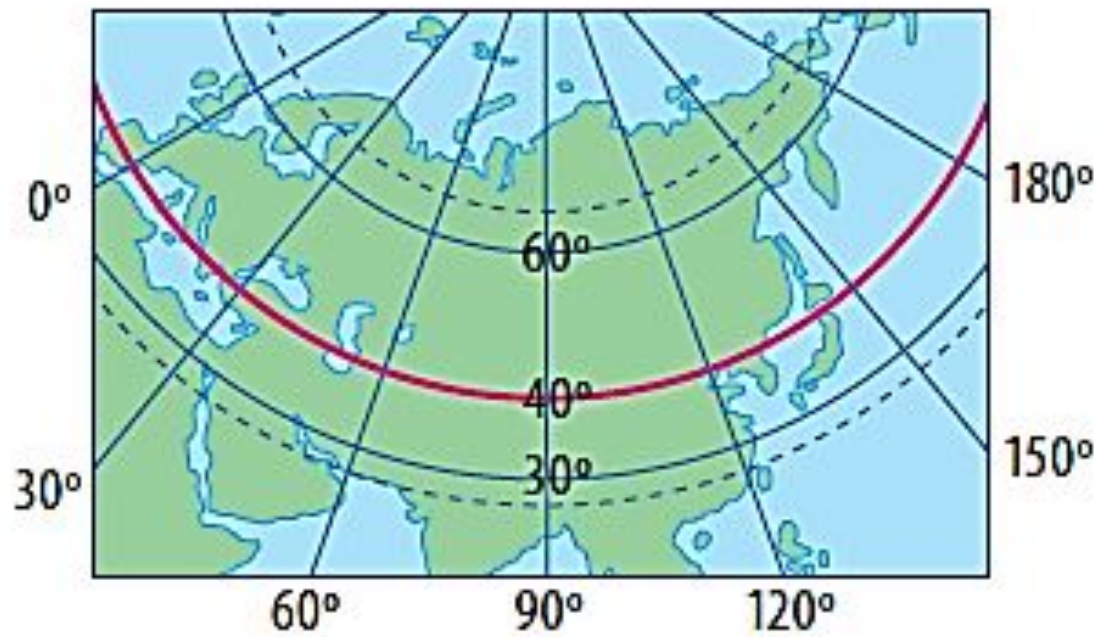
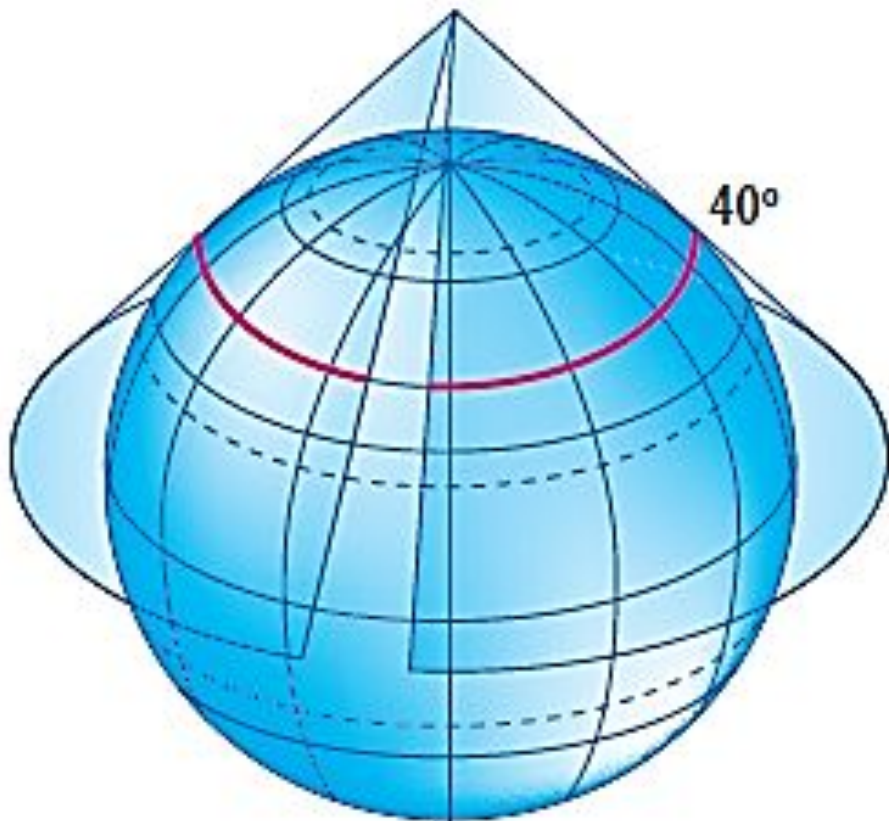
Циліндрична проєкція

Циліндрична нормальна проєкція

Лінією нульових спотворень є паралель дотику циліндра до поверхні землі (у нашому випадку це екватор).

Конічна проєкція

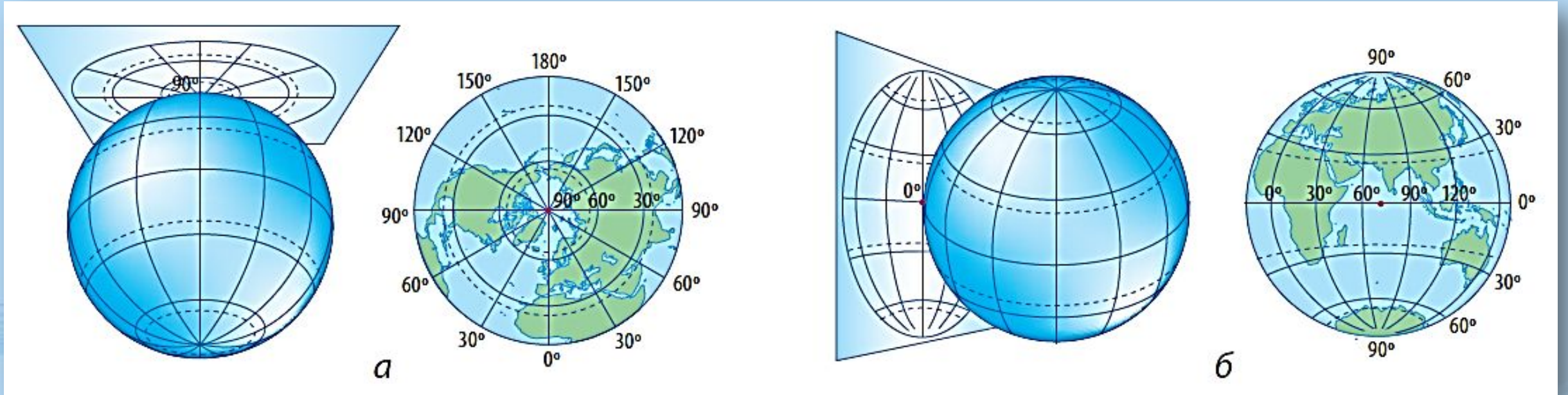

Конічна проєкція

Лінією нульових спотворень є паралель дотику конуса до поверхні землі.
Спотворення зростають у міру віддалення від цієї паралелі

Азимутальні проєкції

Азимутальні проєкції

- а) азимутальна нормальна (пряма);   б) азимутальна поперечна
- У цих проєкціях точка дотику площиною до земної кулі є точкою нульових спотворень, які зростають у міру віддалення від неї.

Спотворення на географічних картах

Картографічні спотворення

— це порушення геометричних властивостей об'єктів земної поверхні під час їх зображення на карті

Види картографічних спотворень

спотворення довжин ліній

спотворення кутів

спотворення площ

спотворення форм

Групи картографічних проєкцій за характером спотворень:

▶ рівновеликі

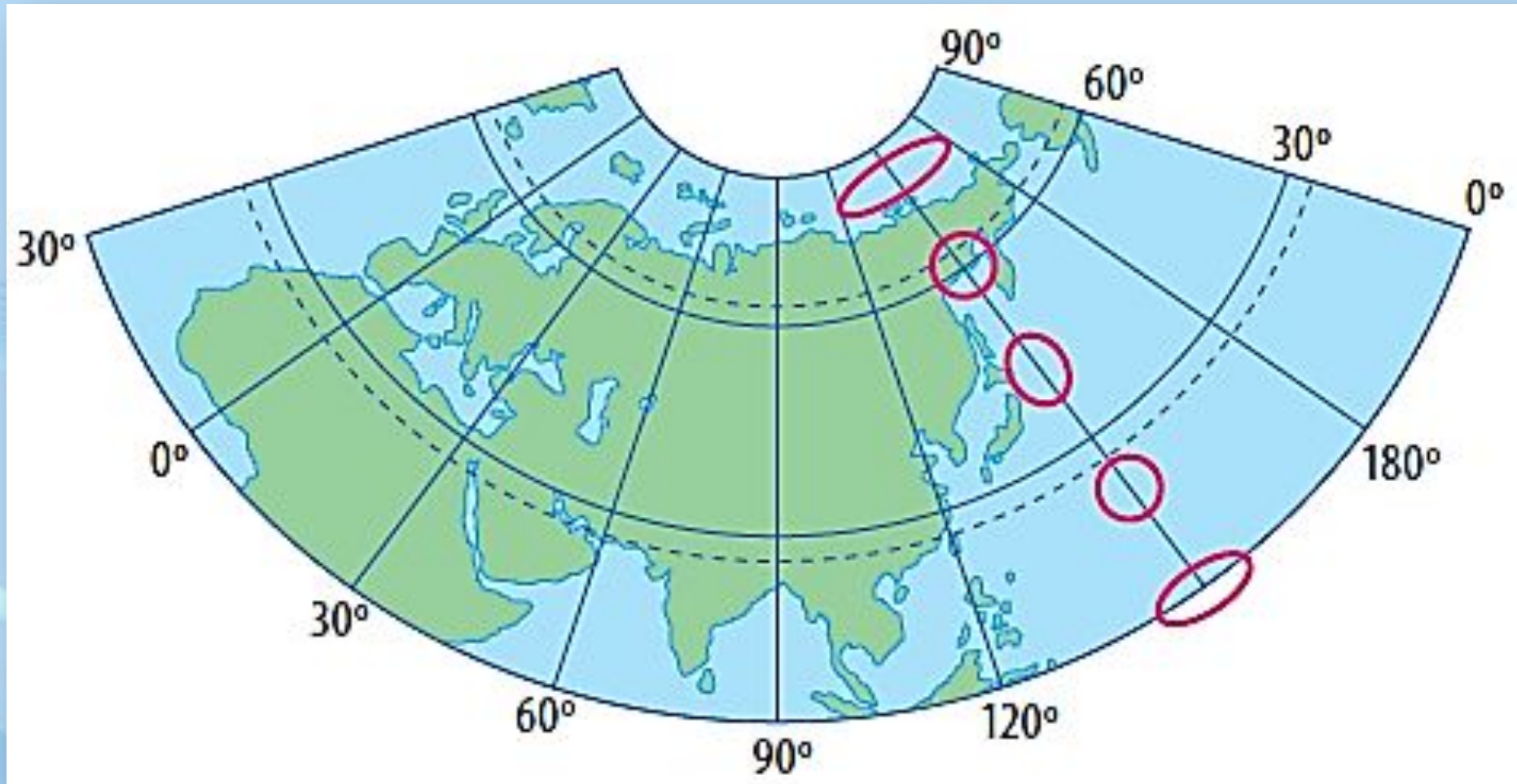
▶ рівнокутні

▶ довільні

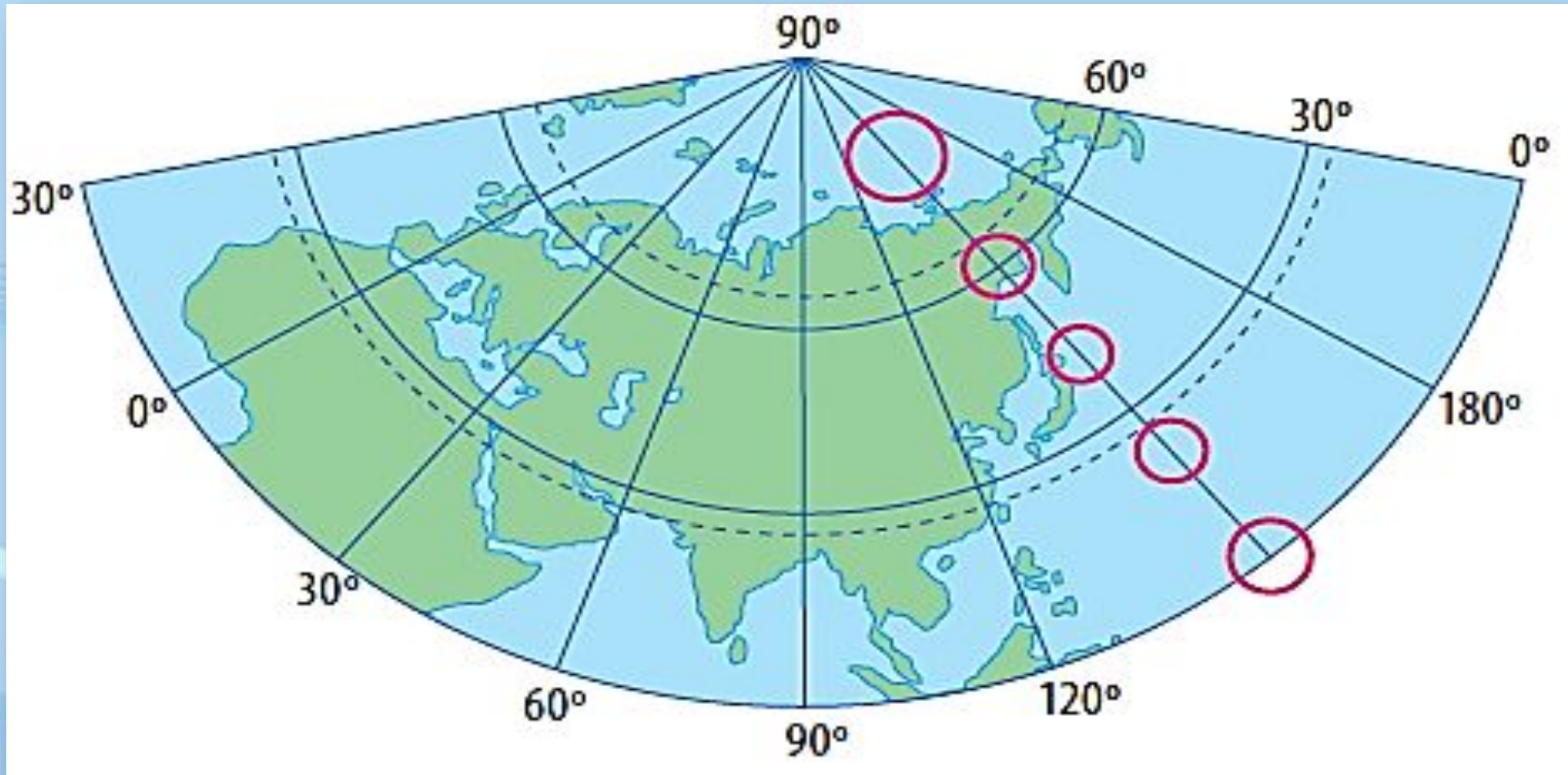
Рівновеликі проєкції

— зберігають без спотворень площі, проте в них значно порушені кути та форми об'єктів

Рівнокутні проєкції

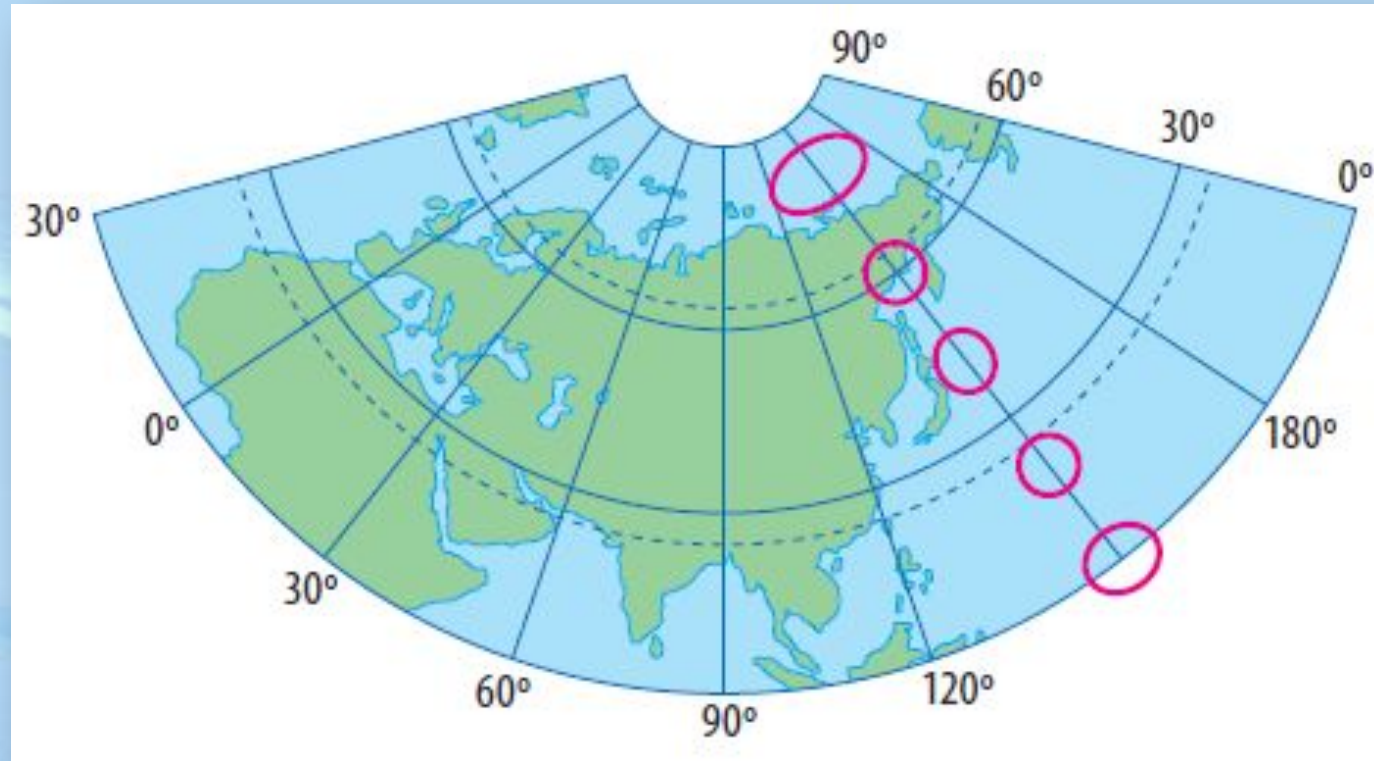
— зберігають без порушень кути та форми,
але спотворюють довжини та площі

Довільні проєкції

— мають усі види спотворень, але при їх побудові картографи намагаються знайти найбільш вигідний для кожного конкретного випадку розподіл спотворень.

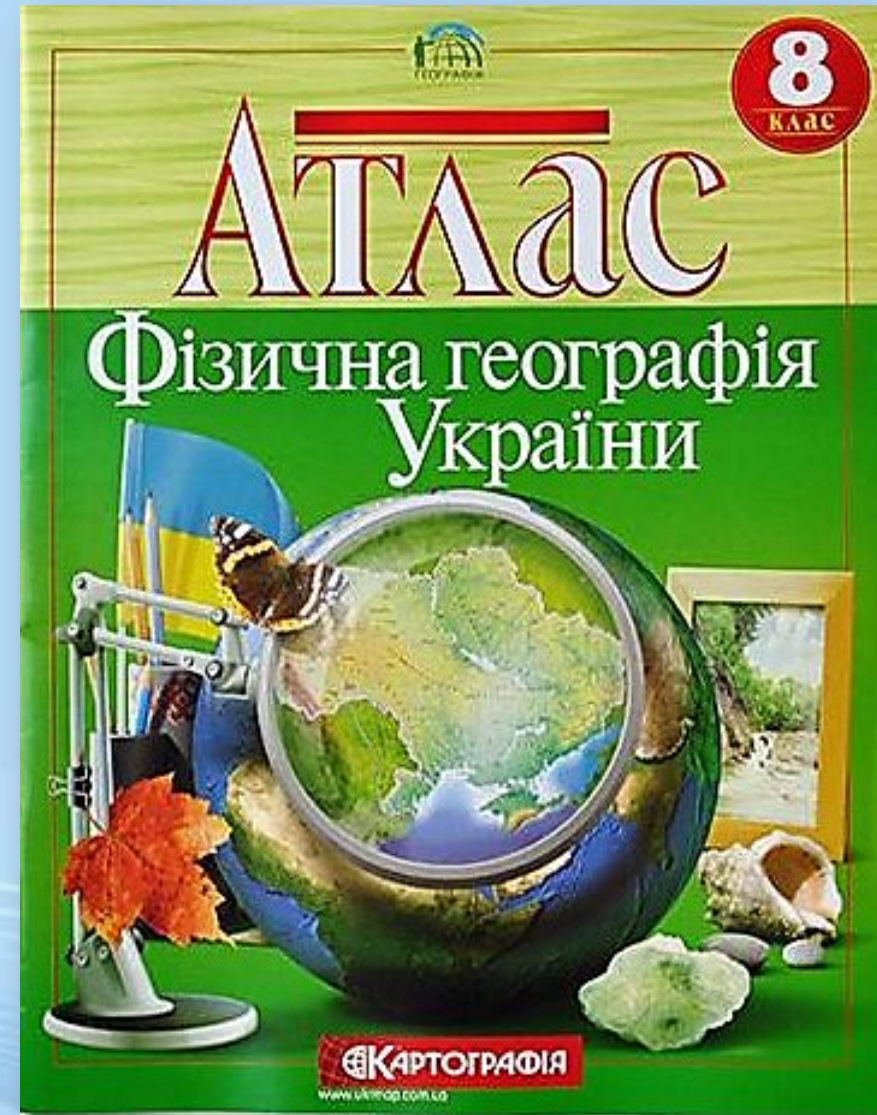
► Різновидом довільної проєкції є *рівнопрямісна картографічна проєкція*, у якій масштаб уздовж одного з головних напрямків (за меридіанами чи паралелями) є сталою величиною

Практичне завдання

Перегляньте карти атласу для 8 класу.
► За характером градусної сітки визначте, у яких проєкціях вони побудовані.

Висновки

- ▶ Географічна карта є головним носієм просторової географічної інформації.
- ▶ За видом допоміжної поверхні розрізняють циліндричні, конічні та азимутальні картографічні проєкції.
- ▶ За характером спотворень картографічні проєкції поділяють на рівновеликі, рівнокутні, довільні.

Зображення України в картографічних творах.

Елементи карти, картографічні проєкції та види спотворень на географічних картах.

